

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/456/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115228109
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115228109.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX O., právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, , proti žalovanému: AB 1 B. V., so sídlom Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany o primerané finančné zadostučinenie vo výške 4 760,45 €, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 101,40 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 285,59 €, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia, a to v prospech jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 19.11.2015 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplata prmeraného finančného zadostučinenia vo výške 4760,45 €.

Žalobkyňa uviedla, že rozsudkom OS Prešov sp zn. 9C/34/2015 zo dňa 03.09.2015 bola v postavení spotrebiteľky žalovaná o zaplata sumy 7101,40 € s prísl., pričom žaloba bola v časti o zaplata sumy 4760,05 € zamietnutá. Požadovaná výška zadostučinenia predstavuje sumu, ktorú chcel od nej žalovaný neoprávnene získať.

V písomnom vyjadrení k žalobe žalovaný uviedol, že

- žalobkyňa nespĺňa podmienky na priznanie prmeraného finančného zadostučinenia z dôvodu, že sa nedomohla porušenia práv, ktoré vyplývajú zo zákona č. 250/2007 Z.z.,
- žalobkyni bola finančná služba poskytnutá riadne (žalobkyňa poskytnutý úver obdržala v plnej výške riadne a včas),
- prijatím záveru o tom, že úver je bez úrokov a bez poplatkov bola nastolená v právnom vzťahu medzi účastníkmi konania rovnováha zmluvných strán.

Súd vykonal dokazovanie obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9C/34/2015 a s prihliadnutím na tvrdenia účastníkov konania zistil nasledujúce:

Návrhom došlým súdu dňa 05.12.2014 sa žalobca (terajší žalovaný) domáhal na žalovanej (terajšej žalobkyni) zaplata sumy v celkovej výške 7101,40 € spočívajúcej v

- istine vo výške 447,12 €,
- úroku vo výške 1058 €,
- úroku z omeškania za čas od 12.04.2013 do 28.11.2014 vo výške 1014,63 €,
- zosplatennej istine vo výške 5416,16 €,
- poistení vo výške 60,80 €,
- poplatku za možnosť zmeny splátok vo výške 2,40 €,
- poplatku za vedenie účtu vo výške 15,92 €,
- upomienkach II. vo výške 96 €.

Vo svojom návrhu vychádzal žalobca z toho skutkového základu, že dňa 01.03.2012 bola jeho právnym predchodcom Home Credit Slovakia ako veriteľom so žalovanou ako dlžníkom uzatvorená Úverová zmluva č. 4202106426, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru 6000 €. Neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.

Dňa 03.09.2015 OS Prešov rozhodol nasledujúco:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2340,95 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 1 362,42 € od 29.11.2014 až do zaplata, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Určuje, že zmluvné podmienky nachádzajúce sa v Hlave 18:

- § 1 v znení:

„V prípade omeškania klienta s úhradou splátky či splátky RÚ je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5,- EUR v prípade prvej upomienky a 12,- EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky“.

- V § 2 v znení:

„V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17,- EUR“

Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. - Hotovostný úver.

sú pre svoju neprijateľnosť neplatné.

IV. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Vyššie uvedené rozhodnutie OS Prešov vychádzalo z toho, že

- poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí vyžadovaných zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch,
- k platnému predčasnemu zosplateniu úveru vyhláseného veriteľom nedošlo z dôvodu nedostatočného skúmania bonity klienta a z dôvodu nedodržania postupu podľa § 53 ods.9 OZ,
- zmluvné ustanovenia týkajúce sa poplatkov za upomienky a zmluvnej pokuty, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

Súd dospel k záveru, že z poskytnutej sumy 6000 € žalovaná vrátila sumu 789,60 € a ku dňu rozhodnutia súdu je dlžná istinu 2340,95 €. Zvyšok istiny do sumy 6000 € nebol veriteľovi priznaný z dôvodu, že tento ešte nie je splatný (kvôli neplatnému zosplateniu k strate výhody splátok u terajšej žalobkyni nedošlo, pričom splátky zahŕňajú iba istinu z dôvodu, že úver je bez úrokov a bez poplatkov).

Pokiaľ ide o primerané finančné zadosťučinenie, súd uvádza:

Okresný súd Prešov vo veci sp. zn. 9C/391/2012 (rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS v PO sp. zn. 12Co/3/2015 zo dňa 10.12.2015) uviedol:

„Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 - Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov ale najmä ujmu spočívajúcu v strate obydlia, čo nepochybne predstavuje jeden z najzávažnejších zásahov do sociálnej identity osoby, čo súd považuje za rozhodujúce aj pre výšku finančného zadosťučinenia, ktoré nemôže mať iba symbolický charakter.

Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.“

Procesný súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 ZOS môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

Ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu napr. až do vydania bezdôvodného obohatenia dodávateľom, bola aj spôsobená.

Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v

iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

V prejednávanej veci súd v konaní sp. zn. 9C/34/2015 kde sa žalovala istina 7101,40 € dospel k záveru, že časť istiny už bola zaplatená, splatnú časť istiny priznal a nesplatnú časť istiny (do sumy 6000 €) nepriznal.

Vzhľadom na to, že súd urobil záver o tom, že žalobca (terajší žalovaný) nemôže požadovať zaplatenie sumy prevyšujúcej 6000 €, je výška priznaného finančného zadosťučinenia 1101,40 € a rovná sa teda sume ujmy, ktorá žalovanej (terajšej žalobkyni) hrozila.

Pokiaľ ide o znenie relevantného § 3 ods.5 ZOS - „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“ má súd za to, že nie je viazaný doslovným znením zákona a výklad podaný žalovaným nie je správny. Doslovné znenie síce jazykovým výkladom zvädza k tomu, že porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi sa musí udiať kumulatívne z dôvodu použitia zlučovacej spojky „a“ ale iba jazykový výklad však k správneému výkladu právnej normy nestačí.

Ústavný súd ČR a NSS ČR v jazykovému výkladu právnej normy uviedli - Naprosto neudržiteľným momentom používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity (Pl. ÚS 33/97). Soud [...] není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jenž mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Je nutno se přitom vyvarovat libovůle; rozhodnutí soudu se musí zakládat na racionální argumentaci (Pl. ÚS 21/96).

Doslovný (gramatický) výklad není jedinou metodou interpretace právní normy; není ani metodou nejspolehlivější ((1133/2007 Sb. NSS). Otrocké následování doslovného znění zákona [...] nemá v moderním právním státě opodstatnění (1940/2009 Sb. NSS).

Za podstatný súd považuje výklad teleologický. Podľa učebnice Teorie práva autorů J. Boguszak, J. Čapek, A. Gerloch - usiluje soud při teleologickém výkladu o postižení smyslu, resp. cíle právní normy v souvislosti s nejvšeobecnějšími podmínkami ... v nichž se má norma realizovat. Jde tedy o hledání účelu zákonného ustanovení, a to v kontextu společenských podmínek v okamžiku provádění interpretace.

Procesný súd má teda za to, že cieľom zákonodarcu nebolo obmedziť počet prípadov, pri ktorých sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia, práve naopak a preto je v citovanej právnej norme spojku „a“ potrebné vykladať vo význame „alebo“.

Súd tiež dodáva, že porušenie osobitného predpisu bude vždy znamenať aj porušenie zákona č. 250/2007 Z.z., pretože napríklad podľa § 4 ods.2

Predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,

b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/250/20160201>>,

c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tak tomu bolo aj vo veci sp. zn. 9C/34/2015.

Náhrada trov konania

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.3 O.s.p. (Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.) a ich náhradu priznal v konaní úspešnej žalobkyni.

Trovy konania predstavujú trovy právneho zastúpenia podľa Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Súd priznal odmenu za nasledujúce úkony právnej služby:

1. prevzatie a príprava zastúpenia 61,41 eura + RP 8,39 eura
2. žaloba 61,41 eura + RP 8,39 €
3. pojednávanie 9.5.2016 61,41 eura + RP 8,58 €

Odmena spolu (bez DPH): 209,59 eura

Súd ďalej priznal náhradu hotových výdavkov a cestovného motorovým vozidlom Škoda Fábria, EČ: O. XXX K.:

Cesta 9.5.2016 na pojednávanie na OS Prešov, zo Svidníka do Prešova, a späť 112 km á 0,25 eura/km = 28,- eur, (účtuje sa 1/3) 9,33 eura
- k čomu prislúcha náhrada za premeškaný čas za 4 polhodiny á 14,30 eura = 57,20 eura {účtuje sa 1/3, (§ 17 ods. 1 AT)} 19,07 eura

Výpočet náhrady za použitie motorového vozidla Škoda Fábria, EČ: O. XXX K.:

- základná sadzba za 1 km jazdy v čase úkonu 9.5.2016 (§ 1 písm. b/ opatrenia č. 632/2008 Z.z.) 0,183 eura/km
- náhrada za spotrebované pohonné hmoty predstavuje pri priemernej spotrebe pohonných hmôt podľa technického preukazu (6,5 + 4,1 + 5 = 15,6 : 3 = 5,2 l/100 km) 0,052 l/1 km a pri cene nafty 1,199 eura/l 0,06 eura/km

Spolu základná náhrada za 1 km jazdy (0,183 eura) + náhrada za spotrebované pohonné hmoty na 1 km (0,06 eura/km) 0,243 eura/km a po zaokrúhlení (§ 7 ods. 9 zák. č. 283/2002 Z. z.) 0,25 eura/km

Hotové výdavky spolu (bez DPH): 28,40 eura

Trovy konania spolu: 237,99 eura
DPH 20 % 47,60 eura
Trovy konania spolu (aj s DPH): 285,59 eura

Náhradu trov konania môže žalovaný zaplatiť na účet môjho právneho zástupcu vo VÚB Prešov, JUDr. Igor Šafranko, č. ú.: SK72 0200 0000 0000 4294 9572, BIC: SUBASKBX, VS 50315.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.